

WORMTRAPPELEN DOOR VEERTIEN MEEUWEN MET DRIEDUIZEND POTEN

Fourteen gulls employing three thousand feet for worm trampling

T. LEBRET

Algemeen bekend is de gewoonte van meeuwen om door ritmisch poottrappelen wormen uit de grond te krijgen. Dat doen zij met hun eigen poten. Het blijkt echter voor de meeuwen een voordeel te zijn om gebruik te maken van het feit, dat troepen grazende ganzen ook wormen de grond uit jagen. Hoewel het niet ondenkbaar is, dat dit (mede) door het pikken van de ganzen gebeurt, houd ik het er voor, dat dit door hun geloop wordt teweeggebracht. In ieder geval kan één meeuw hierdoor gebruik maken van het effect van honderden ganzenpoten.

Al in de vijftiger jaren was het mij opgevallen, dat er boven troepjes grazende Kolganzen *Anser albifrons* meestal wel een paar Stormmeeuwen *Larus canus* rondvlogen, die zo nu en dan wat leken op te pikken. Ik dacht toen aan muizen. In november 1970 en 1971 werd dit vermoeden versterkt, toen wij zagen dat er aan de buitenkant van de ganzentropen op de akkers met wintergraan in Roemenië vaak een of meer Vossen *Vulpes vulpes* rondhingen.

Fig. 1. Kok- en Stormmeeuwen en een subadulte Zilvermeeuw, wormenzoekend boven grazende Brandganzen. Haringvliet, 31 maart 1975.

Black-headed and Common Gulls and one subadult Herring Gull in search for rainworms while circling over flock of grazing Barnacle Geese. Haringvliet, March 31st 1975.

Op 31 maart 1975 kon ik echter duidelijk vaststellen, dat de meeuwen regenwormen vingen op een kwelder aan het Haringvliet, waar ca. 1500 Brandganzen *Branta leucopsis* graasden. Er was een wisselend aantal meeuwen met een maximum van veertien: 8-10 Kokmeeuwen *Larus ridibundus*, 2-3 Stormmeeuwen en 1 subadulte Zilvermeeuw *Larus argentatus* (Fig. 1). Telkens doken de meeuwen naar de grond en vingen een worm. Dikwijls doken er twee of meer meeuwen op één worm en daar reageerden de ganzen nogal paniekerig op. Ik zag geen enkel geval, waarin een Stormmeeuw een Kokmeeuw de buit probeerde af te pakken. De Zilvermeeuw zocht echter zelf geen wormen en concentreerde zich op pogingen om de andere meeuwen te beroven.

Toen de ganzen wegvlogen, streken de meeuwen neer en bleven nog enkele minuten zoeken. De ganzen waren een paar kilometer verder gedaald en ook daar ontstond weer een troepje profiterende meeuwen. Ik kon niet vaststellen of dit dezelfde individuen waren.

De vraag rijst wat het voordeel is voor de meeuwen om boven de ganzen te vliegen in plaats van er tussen door te wandelen. Waarschijnlijk is de kans om een worm te vinden voor een vliegende meeuw groter, omdat hij een groter gebied tegelijk kan overzien.

De heer A. Blokland, voormalig bewaker van het reservaat de Scheelhoek bij Stellendam vertelde mij, zonder dat ik het onderwerp had aangeroerd, dat de activiteiten van de meeuwen hem waren opgevallen en ook dat het z.i. betrekkelijk nieuw was. In de jaren dertig heeft hij namelijk jarenlang meegedaan aan de ganzenvangst met slagnetten, zodat hij de Brandganzen dag in dag uit nauwkeurig observeerde. Er waren toen, naar hij mij verzekerde, geen meeuwen boven de Brandganzen. Blokland opperde, dat de manier van voedselzoeken in de hand gewerkt wordt, doordat de watervervuiling het voedselaanbod in en aan het water voor de meeuwen heeft verkleind. Een andere factor kan zijn, dat de afsluiting van het Haringvliet in november 1970 en het uitblijven van brakwater-inundaties van de kwelders heeft geleid tot een toeneming van de regenwormen. In ieder geval is het nuttig om op deze en dergelijke zaken in het Deltagebied te blijven letten.

SUMMARY

Some 14 gulls were observed eating earthworms obviously brought forward by the foot trampling of some 1500 Barnacle Geese on a former tidal pasture on the Haringvliet bank on March 31st 1975. The gulls were searching for the worms while flying over the flock of geese.

The phenomenon probably is a recent one and may be due to water pollution leading to a decrease of aquatic food. The elimination of the tide in 1970 may have caused an increase of earthworms in the pasture concerned.

Adres: Populierenlaan 7, Middelburg.